

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ТА ГЛОБАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ»

Ступінь освіти	бакалавр
Спеціальність	052 Політологія
Освітня програма	Політологія
Тривалість викладання	13 і 14 чверть 5 кредитів ЄКТС (150 годин)
Кількість кредитів	
Заняття:	
лекції:	2 години
практичні:	2 години
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=7647>

Кафедра, що викладає: Кафедра історії та політичної теорії

Викладач:

Осін Вадим Володимирович

Доцент, канд. політ. наук, доцент кафедри історії та політичної теорії

Персональна сторінка:

<https://ipt.nmu.org.ua/ua/spivr/osin.php>

E-mail: ipt.nmu@gmail.com

Викладач: Рудік Олександр Миколайович (лекції, семінарські заняття)

Посада: доцент кафедри історії та політичної теорії

Вчене звання: доцент

Вчений ступінь: кандидат політичних наук

Персональна сторінка:

<https://ipt.nmu.org.ua/ua/spivr/rudik.php>

E-mail: rudik.o.m@nmu.one

Кабінет: 1/63

1. Анотація до курсу

Існує широкий спектр проблем міжнародної політики, що вимагають управління: пандемії, світовий тероризм, наркотрафік, торгівля людьми, глобальна бідність, нерозв'язані збройні конфлікти, неспроможні держави тощо. Жодна з цих проблем не може бути вирішена державами поодиноці, оскільки всі вони передбачають співробітництво між урядами і постійно зростаючим числом недержавних суб'єктів. Відповідно, викладання вибіркової навчальної дисципліни «Міжнародні відносини та глобальне управління» спрямоване на розгляд генези та функціонування глобального управління в системі міжнародних відносин. Глобальне управління – це не глобальний уряд, не єдиний світовий порядок, не ієрархічна структура влади, а багаторівневий набір дій, правил і механізмів, пов'язаних з управлінням, формальних і неформальних акторів, державних і приватних, що існують у сучасному світі.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про систему міжнародних відносин та механізми глобального управління, засвоєння теоретичних підходів до аналізу міжнародних процесів, а також розвиток аналітичних і практичних навичок оцінювання діяльності міжнародних акторів та реагування на сучасні глобальні виклики.

Завдання курсу:

ознайомити студентів з ключовими теоретичними підходами до міжнародних відносин і глобального управління.

розвинути розуміння структури та динаміки сучасної системи міжнародних відносин і глобальних викликів.

проаналізувати роль основних акторів у системі глобального управління.

сформувати навички критичного аналізу міжнародних політичних процесів і прийняття обґрунтованих рішень.

розвинути практичні навички роботи з міжнародними кейсами та комунікативні здібності, необхідні для професійної діяльності.

3. Результати навчання:

Дисциплінарні результати навчання:

- характеризувати основні етапи розвитку міжнародних відносин та глобального управління
- пояснювати ключові концепції, цінності та досягнення сучасних міжнародних студій
- застосовувати теоретичні підходи міжнародних відносин для аналізу глобальних політичних процесів
- використовувати порівняльні та емпіричні методи дослідження міжнародної політики

- аналізувати публічну політику на національному, європейському та глобальному рівнях
- оцінювати роль міжнародних організацій та наднаціональних інститутів у формуванні публічної політики
- застосовувати прикладні методи аналізу міжнародних політичних процесів
- інтерпретувати політичні рішення та комунікації акторів міжнародних відносин

4. Структура курсу

Види та тематика навчальних занять	Внесок в загальну оцінку, %
ЛЕКЦІЇ	
1. Глобальне управління та міжнародні відносини	
1.1. Керуючи світом: інтелектуальна та політична історія ідеї	
1.2. Теорії міжнародних відносин: (нео)реалізм, (нео)лібералізм, соціальний конструктивізм та (нео)грамшіванський підходи.	
1.3. Глобальне управління: причини, актори, різновиди	
<i>Тестова контрольна робота №1</i>	10
2. Універсальні міжнародні організації: Організація Об'єднаних Націй як осередок глобального управління	
2.1. Організація Об'єднаних Націй та її органи: історія, організації, процеси прийняття рішень, контексти діяльності	
2.2. Стосунки ООН з регіональними організаціями	
2.3. Чотири покоління миротворчих операцій ООН: специфіка та головні тенденції	
2.4. Сучасні виклики ООН: чи буде світу краще без ООН?	
<i>Тестова контрольна робота №2</i>	15
3. Регіональні організації і міждержавні утворення	
3.1. Коріння, динаміка та наслідки регіоналізму	
3.2. Основні міжнародні організації Європи та євроатлантичного простору:	

ЕС, ОБСЄ, Рада Європи, НАТО	
3.3. Регіональні організації в Північній та Південній Америці	
3.4. Інтеграційні процеси в Азійсько-Тихоокеанському регіоні	
3.5. Регіональні організації Африки та Близького Сходу	
3.6. Виклики регіональним організаціям на сучасному етапі	
<i>Тестова контрольна робота №3</i>	15
4. Роль держав у глобальному управлінні	
4.1. Держави та глобальне управління: специфіка державо-центричних моделей	
4.2. Великі держави та їхня роль в управлінні світом: формування світових центрів влади (1500– по т.ч.)	
4.3. Політика великих держав і стратегії виживання інших акторів: як негегемонні держави адаптуються до глобальної ієрархії?	
4.4. Держави та міжнародні інституції: делегування суверенітету і контроль над глобальним управлінням	
4.5. Трансформація ролі держав у ХХ–ХХІ ст.: суверенітет, багаторівневе управління та кризи глобального порядку	
<i>Тестова контрольна робота №4</i>	10
5. Глобальне управління: сучасні виклики	
5.1. Криза глобального управління: причини, прояви та структурні обмеження	
5.2. Як конкуренція великих держав трансформує механізми глобального управління?	
5.3. Недержавні актори та багаторівневе глобальне управління: можливості і межі впливу	
5.4. Майбутнє глобального управління: реформа, фрагментація чи повернення державоцентризму?	
<i>Тестова контрольна робота №5</i>	10
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	
1. Міжнародні фінансові та торговельні організації як ключові елементи	

системи глобального управління	
1.1. Роль Міжнародного валютного фонду у формуванні глобальної економічної політики	
1.2. Світова організація торгівлі (СОТ) як механізм регулювання міжнародної торгівлі	
1.3. Взаємодія міжнародних фінансових та торговельних організацій у контексті глобального управління	
1.4. Вплив міжнародних фінансових та торговельних організацій на національні економіки країн, що розвиваються	
1.5. Критика та реформи міжнародних фінансових і торговельних організацій	
1.6. Виклики та перспективи розвитку міжнародних фінансових і торговельних організацій у ХХІ столітті	
<i>Практична робота №1</i>	10
2. Недержавні суб'єкти: НДО/НУО, мережі та соціальні рухи	
2.1. Недержавні актори. Діапазон недержавних акторів. Зростання недержавних акторів	
2.2. Стосунки неурядових організацій з міжнародними міжурядовими організаціями	
2.3. Вплив та ефективність громадських організацій	
2.4. Державний суверенітет та вплив недержавних акторів	
<i>Практична робота №2</i>	10
3. Тематичні дослідження глобального управління	
3.1 «Війни як початок управління безпекою». Приклад: Сомалі як вододіл	
3.2 Права дитини та проблема дітей-солдат	
3.3 Діяльність міжнародних організацій в Україні (МВФ, Світовий банк, тощо)	
3.4 Економічна глобалізація та Україна	
<i>Практична робота №3</i>	20
Разом	100

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365, використання дистанційної платформи (<https://do.nmu.org.ua/>).

Використовуються мультимедійне обладнання кафедри історії та політичної теорії, дистанційна платформа Microsoft Teams.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, автономії та відповідальності студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни **на підставі поточного оцінювання знань** за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та виконання і захисту практичних робіт складатиме не менше 60 балів.

Теоретична частина оцінюється за результатами здачі п'яти контрольних тестових робіт, кожна з яких містить тестові закриті запитання з однією вірною відповіддю, максимальна кількість – 100 балів та вираховується відсоток кожної (розподіл % за окремими контрольними роботами див. в таблиці розділу 4). Загалом за п'ять контрольних тестових робіт отримується **максимум 60 балів**, тобто 60% від загальної оцінки за дисципліну.

Практичні роботи (три практичні роботи – у вигляді індивідуального завдання з кожної, розподіл % див. в таблиці розділу 4) виконуються у письмовому вигляді (звіт з кожної практичної роботи оцінюється в межах 100 балів, загалом три практичні враховуються, як 40% (максимум 40 балів). При несвоєчасному здаванні практичної роботи оцінка знижується вдвічі. У сумі за практичну частину курсу при поточному оцінюванні отримується **максимум 40 балів**.

Отримані бали за теоретичну частину та практичні роботи додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Максимальне оцінювання поточного контролю в балах:

Теоретична частина	Практична частина	Разом
--------------------	-------------------	-------

60	40	100
----	----	-----

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи. У випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться **підсумкове оцінювання (іспит)** під час сесії. Якщо здобувач не здав у письмовій формі виконаних індивідуальних завдань, він отримує незадовільну підсумкову оцінку з дисципліни.

Іспит проводиться у вигляді комплексної контрольної роботи (ККР), яка включає запитання з теоретичної та практичної частини курсу. Білет складається з **50 тестових завдань** з чотирма варіантами відповідей, одна правильна відповідь оцінюється в 2 бали.

Отримані бали є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за підсумковою роботою здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту і бути зареєстровані на дистанційний курс «Міжнародні відносини та глобальне управління» (<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=7647>)

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Міжнародні відносини та глобальне управління» (<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=7647>)

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту або на форум дистанційного курсу.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси

Здобувачі вищої освіти можуть додатково отримати до 10 балів за виконання додаткової самостійної роботи за курсом, наприклад виконання індивідуальних завдань за додатковою темою – завдання пропонуються викладачем, підготовка доповіді і участь у студентських наукових конференціях за темою курсу, розробка програмного забезпечення при виконанні індивідуальних завдань, підготовка методичних матеріалів і презентацій.

7.7. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувача вищої освітим буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Міжнародні відносини та глобальне управління».

8. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Аджемоглу Д., Робінсон Дж. Вузкий коридор. Держави, суспільства і доля свободи. – К. : Наш формат, 2020. – 520с.
2. Атталі Ж. Історії про море. Серія *Viae Humanae*. – К.: Ніка-Центр, 2022. – 212с.
3. Бжезінський З. Велика шахівниця. – Х.: Фабула, 2025. – 288с.
4. Бреннан Д. Проти демократії – К.: Дух і Літера, 2020. – 464 с.
5. Гантінгтон С. Політичний порядок у мінливих суспільствах. – Київ: Наш формат, 2020. – 448 с.

6. Громадські і благодійні організації в Україні. Реєстрація та діяльність / М. В. Лациба, С. П. Старосольська, Д. В. Сидоренко [та ін.]. – Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2019. – 148 с.
7. Гурієв С., Трейсман Д. Спін-диктатори. Як змінюється обличчя тиранії в XXI столітті. – К.: BookChef, 2023. – 432 с.
8. Джадт, Тоні. Після війни. Історія Європи від 1945 року. – К.: Наш формат, 2020. – 928с.
9. Джонс А. Геноцид. Вступ до глобальної історії. – Київ: Дух і Літера, 2020. – 696 с.
10. Епплбом Е. Сутінки демократії: підступна спокуса авторитаризму. – Київ: НРЕС-PRESS, 2023. – 220с.
11. Єрґін Д. Нова карта світу. Енергетика, клімат, конфлікти. – К.: Лабораторія, 2022.
12. Кіссінджер Г. Дипломатія. – Київ: КМ-БУКС, 2020. – 864с.
13. Кларк К. Сновиди. Як Європа ввійшла у війну 1914 року. – Л.: Локальна історія, 2025. – 664с.
14. Коен А. Така ж держава, як усі інші. Стисла історія міжнародних відносин США. – К.: Ніка-Центр, 2023. – 296с.
15. Маєвський П. Коли спалахне війна? 1938. Аналіз кризи. – Л.: Локальна історія, 2024. – 600с.
16. Макміллан М. Війна. Як конфлікти формували нас. – Лабораторія, 2023. – 304с.
17. Масловські Н., Шептицький А. Колективна пам'ять, примирення і міжнародні відносини. – К.: Ніка-Центр, 2023. – 200с.
18. Мескіта Б. Б. де. Винайдення влади. Королі, папи і розквіт Заходу. – Лабораторія, 2025. – 368с.
19. Метьюз О. Облуда. За лаштунками історії війни Путіна проти України. – Харків: Фоліо, 2024. – 480 с.
20. Норт Д., Волліс, Д., Вайнгест Б. Насильство та суспільні порядки. Основні чинники, які вплинули на хід історії. – Київ: Наш формат, Незалежний культурологічний журнал «І», 2017. – 352с.
21. Роберт Г., Джон Х. Війна під час миру. Збройні конфлікти в Європі після Першої світової війни 1917–1923. - Laurus, 2020. – 292с.
22. Сейл Т. Міцний альянс. Історія НАТО й глобального післявоєнного порядку. – Х.: Фабула, 2023. – 368с.
23. Снайдер Т. Криваві землі. Європа між Гітлером і Сталіним. – Л.: Локальна історія; Човен, 2025. – 688с.
24. Фрідман Л. Стратегія: історія: Перекл. з англ. Ю. Семенюк. Серія: Велика книга. – Харків: Фоліо, 2024. – 848 с.
25. Фрідман, Лоуренс. Командування. Політики військових операцій від Кореї до України. – Х: КСД, 2025. – 672с.
26. Geddes, B., Wright, J., Frantz, E. (2018). How Dictatorships Work. Power, Personalization, and Collapse. Cambridge University Press.
27. Levitsky, S., & Way, L. (2022). Revolution and Dictatorship: The Violent Origins of Durable Authoritarianism. Princeton University Press

28. Madlovics, B., & Magyar, B. (Eds.). (2023). Ukraine's Patronal Democracy and the Russian Invasion: The Russia-Ukraine War, Volume One. Central European University Press
29. Mesquita, B. B. d., Smith, A. (2023). The Dictator's Handbook: Why Bad Behavior is Almost Always Good Politics. PublicAffairs.

Додаткові

1. Аджемоглу Д, Робінсон Дж. А. Чому нації занепадають. Походження влади, багатства та бідності. – К.: Наш формат, 2016. – 472с.
2. Далрімпл В. Анархія. Безжальне піднесення Ост-індської компанії. Серія *Viae Humanae*. – Львів: Видавництво Анетти Антоненко; К.: Ніка-Центр, 2024. – 464с.
3. Джадт Т. Після війни. Історія Європи від 1945 року. – К.: Наш формат, 2020. – 928с.
4. Кассі А. Убити тирана. Історія тираноборства від Цезаря до Каддафі. – Львів: Видавництво Анетти Антоненко; К.: Ніка-Центр, 2023. – 184с.
5. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. – Київ: Наш формат, 2018. – 320с.
6. Козицький А. М. Геноцид та політика масового винищення цивільного населення у ХХ ст. (причини, особливості, наслідки) : навч. посіб. – Львів: Літопис, 2012. – 568 с. : іл.
7. Кутуєв, Павло. Трансформації модерну: інституції, ідеї, ідеології. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2016. – 516 с
8. Лібер Ю. Тотальні війни. Творення модерної України в 1914-1954 роках. – Vivat, 2019. – 528с.
9. Плохій С. Російсько-українська війна: повернення історії. – Х.: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2023. – 400с.
10. Стройко Т.В. Міжнародні організації: Навч. посібник/ Т.В. Стройко. - К.: Кондор-Видавництво, 2015.-250 с.
11. Фенбі Дж. Альянс. Розповідь про те, як Рузвельт, Сталін і Черчіль виграли одну війну і почали іншу. – К.: Темпора, 2010. – 542с.
12. Фукуяма Ф. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції. – Київ: Наш формат, 2018. – 576с.
13. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії. – Київ: Наш формат, 2019. – 608с.
14. Zürn, Michael. A Theory of Global Governance: Authority, Legitimacy, and Contestation. Oxford: Oxford University Press, 2018.

Інформаційні ресурси

1. Brookings Institution – <https://www.brookings.edu>
2. Carnegie Endowment for International Peace: <https://carnegieendowment.org/>
3. Chatham House: <https://www.chathamhouse.org/>
4. Council on Foreign Relations (CFR): <https://www.cfr.org/>

5. European Union – <https://europa.eu>
6. Freedom House: <https://freedomhouse.org/>
7. Fund for Peace – <https://fundforpeace.org>
8. Human Rights Watch (HRW): <https://www.hrw.org/>
9. IMF Data: <https://data.imf.org/>
10. International Crisis Group – <https://www.crisisgroup.org>
11. International Monetary Fund (IMF) – <https://www.imf.org>
12. NATO – <https://www.nato.int>
13. OECD Data: <https://data.oecd.org/>
14. Partnership for Peace Consortium (Defense Academies & Security Studies) – <https://www.pfp-consortium.org>
15. Polity Project / Center for Systemic Peace: <https://www.systemicpeace.org/>
16. RAND Corporation: <https://www.rand.org/>
17. Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI): <https://www.sipri.org/>
18. The Economist Intelligence Unit (EIU): <https://www.eiu.com/n/>
19. Transparency International: <https://www.transparency.org/>
20. UN Peacekeeping – <https://peacekeeping.un.org>
21. United Nations – <https://www.un.org>
22. Uppsala Conflict Data Program (UCDP) – <https://ucdp.uu.se/>
23. Varieties of Democracy (V-Dem): <https://www.v-dem.net/>
24. World Bank – <https://www.worldbank.org>
25. World Economic Forum (WEF) – <https://www.weforum.org>